ОБЩИНА АРДИНО
ОБЛАСТ КЪРДЖАЛИ

Приложение III-05

УТВЪРЖДАВАМ:
(инж. ИЗЕТ ШАБАН)
КМЕТ НА ОБЩИНА АРДИНО
(заповед № 579/27.07.2023 г.)

ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА
за предотвратяване на измами, нередности и последващи оценки на изпълнението

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1 Вътрешните правила за предотвратяване на измами, нередности и последващи оценки на изпълнението в община Ардино се разработват съгласно:

1. Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор / ЗФУКПС/
2. Интегрирана рамка за вътрешен контрол COSO[2] и указания на INTOSAI[3] за прилагане на стандарти за вътрешен контрол в публичния сектор.
3. Методически насоки по елементите на финансовото управление и контрол, издадени от министъра на финансите.
4. Указания на министъра на финансите за последващи оценки на изпълнението в организациите от публичния сектор и др.

Чл.2 С настоящите вътрешни правила се уреждат организацията на работа по предотвратяване на измами, нередности и последващи оценки на изпълнението в оперативната дейност и системите за контрол на община Ардино, в дейността на изпълнителите, на които общината е възложила изпълнението на договори и споразумения , както и мерки за преустановяване на нередности и отстраняване на вредни последици от тях, за да се осигури:

1. Защита на финансовите интереси на общината и държавата;
2. Въвеждане и поддържане на системите и процедурите, за да се осигури превенция от нередности в оперативната дейност на община Ардино.
3. Възстановяване на неправомерно изплатени суми и предприемане на коригивни действия.
4. Установяване на ненадежност на изпълнители на обществени поръчки с оглед на гарантирането на ефективност.

Чл.3 /1/ Съгласно ЗФУКПС, задължителните контролни дейности за разкриване на нередности са последващите оценки на изпълнението – проверки, насочени към откриване на възможни грешки или нередности на приключил процес, договор, стопанска операция.

/2/ За целите на последващите оценки на изпълнението грешка е неумишлен, технически пропуск, който не води до потенциален или реален негативен финансов ефект, но представлява несъответствие, отклонение и/или пропуск от установените правила и процедури.

---

[2] COSO- www.coso.org/Pages/default.aspx – Комитет на спонсориращите организации на Комисията Treadway

[3] INTOSAI www.intosai.org – МО на Върховните одитни институции /ВОИ

/3/ Всяка грешка с потенциален или реален финансов ефект е нередност – всяко нарушение на нормативна или договорна разпоредба, в резултат на действие или бездействие на служител или на ръководството на организацията , което е имало или би имало резултат намаляването или загубата на приходи или извършването на неоправдан разход.

/4/ Нередност, за която има съмнение, че е извършена умишлено, е съмнение /подозрение за измама. Ръководството на общината може да прецени, че има съмнение за измама, която е престъпление по националното законодателство и се установява по наказателно-процесуален ред.

/5/ Характеристики на последващите оценки на изпълнението:

1. Последващите оценки имат за цел да установят:

- законосъобразността;
- нивото на постигнатите резултати;
- целесъобразността на тези действия и решения;
- да се идентифицират проблеми, пропуски и слабости, нуждаещи се от подобрение при вече приключил процес, договор или стопанска операция;
- причините за установени грешки и нередности;
- причините за несъответствие между придобити и разходвани ресурси;

2.В резултат от последващите оценки се разкриват нередности и грешки.

3. Последващите оценки се извършват чрез различни видове проверки, въз основа на риска и анализ на разходите и ползите:

При извършване на последващите оценки на изпълнението на процесите, договорите и стопанските операции в общината се прилагат процедури и техники за проверка, чрез които да се съберат нужните за целта на последващата оценка доказателства.

При определянето на подхода се извършва оценка на риска и се вземат предвид разходите и ползите. Случили се събития със силно негативно финансово и/или обществено изражение задължително се подлагат на такива оценки.

II.СУБЕКТИ НА ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО

Чл.4 Отговорности по осъществяване организацията и провеждането на последващите оценки на изпълнението имат:

1. Кметът на Община Ардино - Отговорностите му по осъществяване на последващи оценки на изпълнението са част от управленската му отговорност и включват:

- Утвърждаване на вътрешни правила, регламентиращи реда и начина за осъществяване на последващи оценки на изпълнението, съобразно изискванията на Законодателството.
- Определяне на лицата, извършващи последващи оценки на изпълнението – разделяне на отговорностите по вземане на решение, изпълнение и осъществяване на контрол.
- Линиите на докладване при установени грешки, нередности, съмнения за измама.

2. Лицата, определени от кмета да извършват последващи оценки на изпълнението. Със заповед кмета определя служител/и, отговорни за извършване на последващи оценки на изпълнението на целите на конкретен случай /процес, договор или стопанска операция.

III. ОБЕКТИ НА ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО

Чл.5 /1/ Обект на последващите оценки на изпълнението са:

1. **Процесът** - съвкупност от взаимосвързани дейности, техники, методи, извършвани от служителите на общината и насочени към постигане на определен резултат;

2. **Договорът** – съглашение, споразумение между равноправни субекти, което поражда права и задължения за тях;

3. **Стопанската операция** – действие, водещо до изменение на активите и пасивите на общината;

/2/ Обект на последващите оценки на изпълнението са приключили дейности и процеси в общината, действия и решения на ръководството , които са имали за цел и/или са довели до придобиване или разходване на ресурси.

IV. РЕД ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО

Чл.6 /1/ Подход за извършване на последващите оценки на изпълнението в община Ардино – при наличие на информация за възможни грешки или нередности на приключил процес, договор или стопанска операция;

/2/ Процедури за разкриване на възможни грешки и нередности на приключили процеси, договори или стоп. операции:

1. Служителите на общината имат задължение и възможност да докладват на ръководителя на структурната единица /дирекция, отдел, звено/ в което работят, когато считат, че са установили информация за грешки и нередности на приключил процес, договор или стопанска операция.

2. Началниците на отдели анализират информацията и оценяват докладвания сигнал:

- Събират допълнителна информация;
- Докладват на кмета за необходимостта от извършване на последваща оценка на изпълнението;

3. Общината създава възможност за служителите да докладват директно на кмета на общината или до определени от него лица – заместник кмет, в случаите, в които считат, че ръководителят на структурната единица е свързан с извършването на грешката или нередността / при гарантирана анонимност на подалия сигнал служител/.

4. Служителите са длъжни да изпълняват законосъобразно своите задължения и да докладват при констатиране на пропуски и нарушения в дейността. В тази връзка последващите оценки в общината се извършват на функционален принцип – в рамките на структурната единица, извършваща съответната дейност.

5. На служителя, определен за извършването на последващи оценки на изпълнението и за целите на нужните проверки се осигурява достъп до нужната информация, активи и лица.

6.Изпълнителите са длъжни да запознаят всички свои служители, работещи по изпълнението на конкретния договор с определението за нередност и с настоящите вътрешни правила, като ги задължават да докладват всеки случай на подозрение и/или доказани случаи на нередност, съгласно установена процедура, както и да указват съдействие на служителя за извършването на последващи оценки на изпълнението.

7. В случай на констатирана нередност, община Ардино предприема своевременно съответните корективни действия спрямо изпълнителите на проектни дейности съгласно предвижданията на конкретните договори.

8. Осигурена е възможност за подаване и на анонимни сигнали при съмнения за нередности и измами.

Чл.7 /1/ Извършване на проверки за целите на последващите оценки на изпълнението – извършват се всички необходими проверки, насочени към откриване на възможни грешки или нередности на приключил процес, договор или стоп. операция, което се осъществява чрез различните методи на проверка на документи и други източници на информация, свързани с обекта на последващата оценка.

/2/ Определянето на вида на проверките - Зависи от характера на информацията, която трябва да се събере и анализира и преди всичко от нейните носители-документи, веществени доказателства, ел. носители, експертни мнения и др.:

1. Документални проверки;

2. 2. Физически проверки;

3. Интервюта;

4. Наблюдения и аналитични процедури;

/3/Резултатите от проверките се документират в подходящи работни документи –контролни листове, протоколи, доклади и др.

1. Информацията за нередности и измами, на базата на която се стартира процедура за докладване на нередност, може да бъде:

–сигнал извън общината- от външни контролни органи, от средствата за масово осведомяване, от отделни лица, в т.ч. изпълнители и техни служители.

-сигнал в рамките на общината – от всеки служител и от вътрешни контролни органи.

2. Сигналите могат да бъдат устни или писмени. За постъпили устни сигнали се съставя протокол, който се подписва от сигнализиращото лице - Приложение №1

3. Определен от кмета на общината служител извършва последващи оценки на изпълнението на приключил процес, договор или стопанска операция и попълва контролен лист – Приложение №2.

/4/Проверка за целесъобразност на разходването и придобиването на ресурси:

1.За да се провери ефективно до колко ресурсите са придобити или разходване във връзка с поставените цели и нивото на постигнатите резултати е необходимо да са налице следните предпоставки:

- оценяваните процеси, договори, стопански операции са извършени в изпълнение на ясно дефинирани, конкретни цели.

- Ако са дефинирани цели за самия процес, договор /проект/, е важно те да са в съответствие с оперативните и стратегическите цели на общината.

- дефинират се и измерими индикатори за постигане на целите

- дефинираните цели следва да са обезпечени с определен източник и размер на средства за изпълнението им.

- Община Ардино прилага система за мониторинг, включително за отчитане постигането на целите и ефикасността и икономичността на ресурсите.

/5/ В зависимост от резултата са възможни три хипотези за извършване на проверка за целесъобразност като част от последваща оценка на изпълнението:

1. При наличие на ясни, конкретни измерими цели, обезпечени с ресурси , за изпълнението на които са извършени оценяваните процеси , договори, стопански операции и при информация за резултатите от тяхното изпълнение, извършването на оценката е сравнително лесно.

2. Липсата на ясни, конкретни, измерими цели прави практически невъзможна оценката, доколкото ресурсите са придобити или са разходвани във връзка с поставените цели.

В този случай е важно извършващите последващата оценка да формулират и комуникират нужните констатации за адекватността на процеса по целеполагане в общината.

3. В случай, че са налице ясни, конкретни, измерими цели, обезпечени с ресурси, но организацията не е събрала нужната информация за изпълнението на тези цели, то тогава проверките са насочени към събиране на достатъчна информация за изпълнението на целите. Такава информация може да се събере както от първични източници /статистически данни, интервюта , първични документи/, така и от вторични източници /отчети, одитни доклади и др./

/6/ Докладване на резултатите и корективни действия.

1. За резултатите от извършената последваща оценка на изпълнението се изготвя доклад /Приложение №3/ и при установени грешки или нередности се предприемат нужните последващи, респективно корективни действия.

2. Въз основа на резултатите от последващата оценка на изпълнението се анализират причините за допуснатите грешки и нередности и се предприемат действия за подобряване на елементите на системите за вътрешен контрол, чиито слабости са довели до установените грешки и нередности.

V.Заключителни разпоредби

§1.Настоящите Вътрешни правила са утвърдени със заповед № 579 от 27.07.2023 г., съгласно издадените Методически насоки по елементите на финансовото управление и контрол от Министъра на финансите със Заповед № ЗМФ 184 от 06.03.2020 г., влизат в сила от датата на утвърждаването им и са неразделна част от Вътрешните правила за системата за финансово управление и контрол в общината.

§2. Вътрешните правила се прилагат за работещите по трудово и служебно правоотношение служители в общинска администрация Ардино.

§3. Контрол по приложението и изпълнението на настоящите правила се възлага на секретаря на общината.

§4. Промени във Вътрешните правила се извършват при промени в нормативната уредба, които налагат това, като секретарят на общината и началникът на отдел „Правно и нормативно обслужване“ инициират своевременното актуализиране на правилата по съответния ред.

Приложение 1 към чл.7, ал.3, т.2

ПРОТОКОЛ
за постъпил устен сигнал

Днес, ...

При мен, ...,

служител, определен със заповед от кмета на общината да извърши последваща оценка на изпълнението на.....
(процес, договор или стопанска операция)

се яви .....

и ме уведоми, че по .....
(процес, договор или стопанска операция)

е извършена/съществува подозрение за нередност/измама, състояща се в:
.....
.....
.....
(изложение на обстоятелствата)

..... Подал сигнала: .....
(Име и подпис на служителя) *(Име и подпис на лицето)*

Приложение 2 към чл.7, ал.3, т.3

КОНТРОЛЕН ЛИСТ

за извършена последваща оценка на изпълнението

на.....

(приключил процес, договор или стопанска операция)

Предмет на проверката: *(процес, договор или стопанска операция)*				
Дата на провеждане на проверката:				
Вид на проверката: *(регулярна, планова или внезапна)*				
Обхват на проверката: *(къде е осъществена проверката, в чие присъствие, какво е проверил служителят по заповедта на кмета и др.)*				
Резултат от проверката: *(Дали са установени грешки нередности, има ли основания за съмнение за извършени грешки/нередности и др.)*				
Установена грешка/нередност:	**Да**	**Не**	**Неприложимо**	**Коментар**
Установена грешка:				
Административна нередност				
Финансова нередност				
Договорна нередност				
Техническа нередност				
Умишлена нередност				
Неумишлена нередност				
Системна нередност				

[3] *Всяко нарушение на разпоредба на националното право, произтичащо от действие или бездействие на изпълнител на процес, договор и стопанска операция, което има или би имало като последица нанасянето на вреда на бюджета на общината.*

Еднократна нередност				
Измама *- специфичен вид нередност и се отличава от другите видове нередности с умишления си характер. Наказателната отговорност се определя от съответни разпоредби в наказателното право според степента на сериозност на извършеното, което е основа за оценяване на размера на щетите, причинени от измама*				

.....

(Име и подпис на служителя)

Присъствали:.....

(име и подпис на лицето)

Приложение 3 към чл.7, ал.6, т.1

ДОКЛАД
за резултатите от извършената последваща оценка на изпълнението и предприети корективни действия

1. Обща информация:

Дата на изготвяне на доклада:	
Дата/период на извършване на проверката:	
Място на извършване на проверката:	
Предмет на проверката: *(процес, договор или стопанска операция)*	
Данни за **изпълнителя** (на *процеса, договора или стопанската операция*	
Присъствали на проверката:	
- за проверяващия	
- за изпълнителя	
Установена грешка	Неумишлен, технически пропуск, който не води до потенциален или реален негативен финансов ефект, но представлява несъответствие, отклонение и/или пропуск от установените правила и процедури, касаещи изпълнението на процеса, договора или стопанската операция.
Дата и източник на първата информация, навеждаща на подозрение за нередност:	
Начин на разкриване на нередността:	
Вид нередност:	
Административна нередност	Възниква при неспазване на приложимите норми при провеждане на процедури за възлагане на обществени поръчки, избор на изпълнители и др. по изпълнение на съответния процес, договор или стопанска операция.
Финансова нередност	Измама или кражба на средства, включително корупционни практики по изпълнение на процеса, договора или стопанската операция. Контролира се от вътрешен одит (чрез вътрешен предварителен контрол, разделение на отговорностите и мониторингови процедури) или външен одит.

	Финансовата нередност се отнася до: 1. Фактуриране на неизвършени доставки, услуги или строителство - фиктивни фактури; 2. Фактуриране на финансови средства от/на фиктивни фирми (фалшифициране); 3. Фактуриране на прекалено големи суми спрямо извършените разходи; 4. Неправилно отчитане на количество, цена или отстъпки във фактурите; 5. Измами при трансфера на средства; 6. Подправяне или изопачаване на счетоводни, официални или други разходооправдателни документи.
Договорна нередност	Отнася до: 1. Неточно делегиране на права; 2. Нерегламентирани и необосновани плащания; 3. Неправилни представяне на продуктите от процеса, договора или стопанската операция (изменение на дейности); Неправилно управление на исканията от изпълнител/партньор по договора
Техническа нередност	Възниква при предоставяне на доставки, услуги и строителство, с качество по-ниско от това, което е заложено в договора. Контролът върху дейностите на изпълнители и доставчици се осъществява посредством редовни и извънредни посещения на място, с цел проверка на качеството и количеството на извършените дейности
Умишлена нередност	Действия на изпълнител на процес, договор или стопанска операция, целящи лично обогатяване или обогатяване на друго лице посредством: 1. Фактури, издавани за непредоставени услуги, стоки или работи (фалшиви (фиктивни) фактури); 2. Неотразени намаления за количество, цена и други във фактурите; 3. Превеждане на суми в погрешна банкова сметка; 4. Манипулиране на констатации от документални проверки; 5. Манипулиране на констатации от проверки на място; 6. Фалшифициране и модифициране на счетоводни и/или други отчети и оправдателни документи; 7. Неточно представяне или пропускане на събития, операции или друга важна информация.
Неумишлена нередност	Действия на изпълнител на процес, договор или стопанска операция, причинени поради небрежност и водещи, в повечето случаи до нарушаване на приетите процедури: - Пропуски и грешки; - Небрежност; Неумишлено нарушаване на оперативните процедури.

Системна нередност	Нередност, която се повтаря или за която съществува голяма вероятност да се повтори при различните процеси, договори или стопански операции (дължат се например на недостатъци в системите за вътрешен контрол (СФУК).
Еднократна нередност	Нередност, която се случва само при конкретен процес, договор или стопанска операция и не би трябвало да се появява, когато се спазват системите за вътрешен контрол (СФУК). Това е умишлена нередност или неумишлена нередност, причинена от небрежност.
Измама	Всякакво умишлено действие или пропуск във връзка със: 1. Използване или представяне на неверни, неточни или непълни твърдения или документи, което води, като въздействие до присвояване или неправомерно задържане на средства от държавния бюджет на България и бюджета на община Стамболово; 2. Неразкриване на информация в нарушение на конкретно задължение, което води, като въздействие до присвояване или неправомерно задържане на средства от държавния бюджет на България и бюджета на община Стамболово; 3. Неправилно използване на такива средства за цели, различни от целите на съответния процес, договор или стопанска операция.
Брой докладвани нередности към датата на проверката:	
Съответствие на информацията за установени нередности, подлежащи на докладване, съдържаща се в отчетите/ докладите за изпълнение на процеса/ договора/операцията, с докладваните от изпълнителя нередности	
Целесъобразност на разходването и придобиването на ресурси	
Целите на процеса, договора или стопанската операция, съответстват ли на стратегическите и оперативните цели на общината?	
Целите ясни, конкретни, измерими и обезпечени със средства ли са?	
Дефинирани ли са очаквани резултати и индикатори за изпълнение към всяка цел?	
Има ли връзка между целите и бюджетните програми, респективно между целите и бюджетите на процесите, договорите, проектите или стопанските	
Определени ли са и осигурени ли са нужните средства за постигане на целите?	
Отчетено ли е изпълнението на процесите, договорите, проектите, стопанските операции?	
Каква е степента на изпълнение?	
До колко изпълнението на процесите, договорите, проектите или стопанските операции е допринесло за постигане на оперативните и стратегическите цели на общината?	
Какви са постигнатите ползи?	

Каква е степента на удовлетвореност на целевите групи и заинтересованите	
Какво е социалното/екологичното/икономическото въздействие от изпълнението?	
Могат ли да се постигнат същите резултати с по-малко разходи?	
Налице ли е информация за натовареността и приноса на служителите	
Предприети корективни действия (при установени грешки или нередности се предприемат нужните последващи, респективно корективни действия)	
Административни процедури:	При установено незаконосъобразно придобиване или разходване на средства, ръководството предприема действия за възстановяване на законосъобразното състояние и за коригиране на негативните финансови последици (ако такива са настъпили).
	При установяване на придобиване или разходване на ресурси, несъобразено с целите на общината се предприемат действия за подобряване на ефективността, ефикасността и икономичността на дейността на общината.
	При допуснатите грешки и нередности и се предприемат действия за подобряване на елементите на системите за вътрешен контрол.
Съдебни процедури:	В зависимост от характера на правонарушението, ръководството преценява необходимостта и съответно предприема действия за изпращане на сигнал до съответните компетентни органи, придружен със събраната информация
Наложени наказания (административни и/или съдебни):	

2. *Заключения и препоръки от проведената проверка:*

2.1. Брой докладвани нередности към датата на проверката:

2.2. Съответствие на информацията за установени нередности, подлежащи на докладване, съдържаща се в отчетите/докладите за изпълнение на процеса/ договора/ операцията, с докладваните от изпълнителя нередности:

3. *Изпълнение на препоръки от предишни проверки (ако е приложимо)*

	Име	Длъжност	Подпис	Дата
Изготвил:				
Съгласувал:				
Одобрил:				